

„Munkában töltött éveimet a köz szolgálatának szenteltem”

Interjú dr. Bencze Józseffel, Magyarország koszovói nagykövetével

“I have dedicated my years at work to public service”

Interview with Dr József Bencze, Ambassador of Hungary to Kosovo

Bencze József rendőr altábornagy, a vám- és pénzügyőrség rendészeti főigazgatója, majd 2007–2010 között országos rendőrfőkapitány. 2011 és 2016 között Magyarország skopjei, majd 2016-tól manilai nagykövete. 2020-tól a pristinai nagykövetség vezetésével bízták meg.

■ **Most, hogy újabb fontos szakasz ért véget az életében, karrierjében, visszatekintve minnek tartja magát elsősorban: rendőrnek, vámnyomozónak vagy diplomatának?**

– Elsősorban szerencsés embernek tartom magam, hogy ezt a három hivatást a magaménak tudhattam, és tudhatom ma is. Az életem elmúlt közel ötven munkában töltött évében mindvégig a közszolgálatban dolgoztam. A rendőri és a pénzügyőri szolgálat is élethivatás, ahonnan csak papíron lehet nyugdíjba vonulni, mert lélekben és érzelmileg az élethosszig tart. Amikor a rendőrségtől a vám- és pénzügyőrséghez kerültem, egy hasonló kérdésre azt válaszoltam, hogy „pénzügyőr lettem, de rendőr maradtam”. Aztán tíz év pénzügyőri szolgálat után bátran elmondhatom, hogy pénzügyőr is lettem. Mindkét szolgálatomban a legmagasabb beosztásokig

jutottam, a VPOP országos parancsnokhelyettese, majd országos rendőrfőkapitány voltam.

A diplomáciai pálya igazi mély víz volt, még akkor is, ha korábban a VPOP-t képviseltem a bukaresti székhelyű SECI-ben, a rendőrséget pedig az Europol igazgatótanácsában, és tíz éven keresztül voltam a Határfejlesztési Bizottság elnöke, ahol valamennyi szomszédos reláció határfejlesztési kérdéseit készítettük elő, tárgyaltuk le, és többnyire parafáltam is ezeket a kétoldalú megállapodásokat. Lassan tíz éve – immár a harmadik kiküldetésemben – tanulom ezt a szakmát, melyet a maga sokszínűségével és kihívásaival meg is szerettem.

■ **A lap profilját szem előtt tartva azért maradjunk kicsit a diplomáciánál: az észak-macedóniai nagyköveti megbízatás szinte fakadt a szomszédságból származó ember-, áru- és pénzcsempészeti, feketegazdasági kihívásokból, azokra adott egyfajta diplomáciai, együttműködéskereső, érdekérvényesítő válasznak tekinthető. Mennyire sikerült ennek megfelelni?**

– A közigazgatás különböző területein eltöltött évek, szakmai tapasztalatok és széles körű kapcsolatok nagy hasznomra szolgáltak. Mivel minden korábbi munkakörömben vezetőként szolgáltam, megtanultam, hogy a szakmaiság, a szorgalom és a szerénység mellett az emberekkel való foglalkozásban talán az emocionális készségek a legfontosabbak. A skopjei szolgálatom egy új életpálya kezdete volt, ahol az élet szinte minden kérdése a feladatok sorába kerülhetett. Nagy megtisztetés volt, hogy egy idegen országban szolgálhattam hazámat és a magyar érdekeket. Működő nagykövetséget vettem át, ezért csak a munka intenzitásán, és a prioritások kijelölésén kellett változtatni, hogy a feladatok a magam és munkatársaim számára jól átláthatók, tervezhetők és számon kérhetők legyenek. Stratégiánk volt, hogy legyünk sikerebbek, hatékonyabbak és láthatóbbak a hagyományos, a gazdasági és a kulturális diplomácia területén. Számos magas szintű talál-

Lieutenant General József Bencze was Director General of Law Enforcement at the Customs and Finance Guard, then National Police Chief between 2007 and 2010. From 2011 to 2016 he was Ambassador of Hungary to Skopje, and from 2016 Ambassador of Hungary to Manila. In 2020 he was appointed Head of the Embassy in Pristina.

■ **Now that another important stage in Your life and career is over, looking back what do You consider as main occupation: police officer, customs investigator, or diplomat?**

– Primarily I consider myself lucky to have been able to pursue these three professions and continue it today. Through the last 50 years of my life I have worked in civil service. Both the police and the finance guard service are professions for life from which one can only retire on paper because they last a lifetime spiritually and emotionally. When I switched from the police to the customs and finance guards, I answered a similar question this way: “I became an excise official, but I remained a police officer.” Then, after ten years of service as a finance guard, I can

kozó megszervezése, a magyar export megduplázása, a magyar kultúra népszerűsítése, valamint a civil kapcsolatok bővítése területén nagyot sikerült előrelépniünk. Kiemelkedő, és számomra máig etalon volt a Gazdasági Vegyes bizottság (GVB) eredményes munkája, hiszen több mint egy tucat kétoldalú megállapodást hoztunk tető alá. A GVB akkori magyar társelnöke Szijjártó Péter jelenlegi miniszter, majd Magyar Levente jelenlegi miniszterhelyettes voltak. Az ő lendületük és munkabírásuk valamennyiünket ösztönzött az eredmények elérésére. A nagyköveti misszióm harmadik pillére a kulturális diplomácia és a civil kapcsolatok fejlesztése nagyban segítette a diplomáciai és gazdasági kapcsolataink bővítését. A kultúra világnyelven szól mindenkinek. Kulturális rendezvényeinkkel megismertettük hazánkat, barátokká váltunk, és utat törtünk a diplomáciai és gazdasági kapcsolatok számára. Bitolában tiszteletbeli magyar konzulátust nyitottunk, Ohridban előkészítettük a nyitást. Több mint tíz testvérvárosi együttműködés elindításához nyújtottunk segítséget. Jó szívvel gondolok vissza a Szkopjében eltöltött 5 évre, és eredményeinkre, valamint az akkori csapatra.

■ **A Fülöp-szigetek szűz terület volt, nagykövetséget nyitott. Hogy érzi, a „zöldmezős” diplomáciai beruházás a könnyebb feladat, vagy a nagyon is determinált elvárásoknak való megfelelés áll az ön személyiségéhez közelebb?**

– A válságmenedzselés mindig is jobban érdekelt, mint a már kitaposott út, és a jól működő szervezet vezetése. Manilában közel két évtized után nyitottuk újra a magyar nagykövetséget. Az épület kiválasztását, mű-

safely say that I also became an exciseman. I reached the top in both services: I was the Deputy National Commander of the National Tax and Customs Administration of Hungary (NAV) and then a National Police Chief.

The diplomatic career was truly deep water, even though I had previously represented NAV in Bucharest-based SECI and the police in Europol’s Management Board, and for ten years I chaired the Border Development Committee, where we drafted border development issues in all neighbouring relations. I negotiated these and mostly initialled the bilateral agreements. I have been learning this profession for almost ten years – now on my third mission –, and I have grown to love it with its diversity and challenges.

■ **Keeping in mind the profile of the magazine, let us stay with diplomacy for a while: the mandate of Ambassador to North Macedonia almost stemmed from the challenges of human trafficking, goods and money smuggling and black economy in the region, and can be seen as a kind of diplomatic, cooperation-seeking, advocacy response. How well have You fulfilled this?**

– The professional experience and extensive contacts gathered in various areas of public administration have been of great benefit to me. Since I served as a leader in all my previous jobs, I have learnt that dealing with people requires not only professionalism, diligence, modesty, but also emotional skills. My mission in Skopje was the beginning of a new career where the task list covered almost all areas of life. It was a great honour to be able to serve my home and Hungarian interests in a foreign country. I took over a functioning embassy, so I only had to change the intensity of the work and the priorities so that the tasks could be clearly seen, planned and demonstrable for myself and my staff. Our strategy was to become more successful, efficient and visible in traditional, economic and cultural diplomacy. We have made great progress in organising high-level meetings, doubling Hungarian exports, promoting Hungarian culture and expanding civil relations. The fruitful work of the Joint Economic Committee (JEC) has been an outstanding benchmark for me to this day, as we finalised more than a dozen bilateral agreements. The Hungarian Co-Chair of the JEC was first Péter Szijjártó, the current minister, and then Levente Magyar, the current deputy minister. Their momentum and work

ethic encouraged us all to achieve results. The third pillar of my ambassadorial mission, the development of cultural diplomacy and civil relations, greatly helped to expand our diplomatic and economic connections. Culture is a world language. Through our cultural events we have presented our country, made friends and paved the way for diplomatic and economic relations. We have established a Hungarian Honorary Consulate in Bitola, and prepared for an opening in Ohrid. We have helped launch more than ten twin city partnerships. I think back well at the five years I spent in Skopje and our achievements, as well as my team at the time.

■ **The Philippines was a virgin territory before the opening of the embassy. Which did You find easier: investing in ‘greenfield’ diplomacy or coping with highly determined expectations?**

– I have always been more interested in crisis management than well-trodden paths and leading well-functioning organisations. We reopened the Hungarian Embassy in Manila after almost two decades. We had to start from scratch with the selection of the building, its technical design, and the creation of diplomatic and economic relations. We received a lot of help and support from home, and also from the growing number of our Filipino friends, so success followed soon enough. Count István Széchenyi’s words are instructive and eternal: “everything is difficult for one, nothing is impossible for many.” We also had to determine our strategic goals in the areas of traditional, economic and cultural diplomacy. Hungary has appeared on the map of the Filipino people through several high-level meetings, the growth of Hungarian exports, and the successful presentation of Hungarian culture.

The Philippine Government has been often criticised by many, but we have sought to build relationships and provide assistance. However, in some cases the loudest critics tried to use their economic power in the island country most of all, then – in a face to face setting – they agreed with the Hungarian position. Our results are confirmed by the fact that on my departure I received the highest recognition given to foreigners, the gold grade of the Sikatuna Order. In an unusual way, the Senate recognised me and thanked me for my work in a resolution. All my colleagues and the many, many domestic and Filipino helpers who contributed to our success had a hand in this. Here, too, I

szaki kialakítását, a diplomáciai és gazdasági kapcsolatok építését szinte a nulláról kellett újratekerni. Sok segítséget és támogatást kaptunk otthonról, és az egyre növekvő számú filippin barátainktól is, így a siker itt sem maradt el. Tanulmányok és önkéntesek gróf Széchenyi István szavai, hogy: „egynek minden nehéz, sokaknak semmi sem lehetetlen”. A Fülöp-szigeteken is a hagyományos, a gazdasági és a kulturális diplomácia területén határoztuk meg a stratégiai céljainkat. Számos magas szintű találkozó, a magyar export növekedése, és a magyar kultúra sikeres bemutatása révén Magyarország felkerült a filippin emberek térképére.

A Fülöp-szigetek kormányát sok esetben és sokan kritizálták, mi inkább a kapcsolatépítésre és segítségnyújtásra törekedtünk. Arra is volt azonban példa, hogy olykor épp a lehangosabb kritikások próbálták leginkább a gazdasági erejüket latba vetni a szigetországban, majd – négy szemközt – egyetértettek a magyar állásponttal. Eredményeinket igazolja, hogy távozásomkor megkaptam a külföldieknek adható legmagasabb elismerést, a Sikatuna-rend arany fokozatát. A szénátus – szokatlan módon – határozatban ismerte el, és köszönte meg a munkámat. Ebben minden munkatársamnak, és a sikerhez hozzájáruló sok-sok hazai és filippin segítőnk munkájának is része van. Itt is szeretném ezeket az elismeréseket mindannyiuknak, minden támogatóknak megköszönni.

■ Így vagy úgy, az új nagykövetség sokban beváltotta a hozzá fűzött reményeket, főleg a gazdasági kapcsolatok terén. Az utódjának van honnan tovább építkezni. Miben látja a legfontosabb eredményeket?

– Az elmúlt év márciusa óta a COVID-járvány miatti korlátozások jelentősen megnehezítik a diplomáciai munkát is. Ebben a helyzetben vette át a nagykövetség vezetését utódom dr. Tóth Titanilla asszony. A csapat kiváló, az alapokat lefektettük, több évre való tervet dédelgettünk, melyekből a járvány miatt többet át is kellett programozni. Mindezek ellenére tovább viszik a kapcsolatépítést, megalakult a Gazdasági Vegyes bizottság, magas szintű találkozót bonyolított Manilában Sziijártó Péter miniszter úr. A távolból is csendben figyelem a Fülöp-szigeteki híreket, és örülök minden magyar sikernek.

■ Nagyon távoli kultúra a Fülöp-szigeteki, bonyolult múlttal, örökséggel, ráadásul nagyon sok világpolitikai érdekek, befolyás között őrlik az ország,

miközben sikeresen fejlődik. Milyen irányítúket, útmutatást, szakmai segítséget kapott vagy vett igénybe, hogy eligazodjon?

– Nagy kihívás volt a manilai kiküldetés, de nem volt számomra halálugrás, mert a szkopjei évek jó tanulóidőnek bizonyultak, és elegendő alapot adtak az újabb kihíváshoz. Minden, az országgal kapcsolatos lényeges anyagot elolvastam, sok segítő véleményt és javaslatot meghallgattam. Ráadásul volt egy személyes szál is a manilai kapcsolatban, mert édesapám unkatestvére 1948–1954 közötti években jezsuita misszionáriusként Manilában teljesített szolgálatot, sőt az ő feladata volt a Kínából áttelepült jezsuita misszió megnyitása is.

■ Térjünk vissza a visszatekintésre! Melyik karrierpúp a legmagasabb, és hol maradtak ön szerint kihasználatlan lehetőségek?

– Számomra valamennyi beosztásom a maga idejében valóságos „karrierpúp” volt. Izgalommal és örömmel töltött el minden feladat, és minden nap. Mivel a vezetői beosztás végének számítása a kinevezés napján kezdődik, mindenkinek tisztában kell lennie azzal, hogy a neki szánt idő alatt nem tudja megvalósítani az összes elképzelését. Jó, ha az utód azokat tovább viszi, befejezi. Ezeket a hátrahagyott célokat a magam részéről mindig kihasználható lehetőségnek tekintettem, és nem elvetendőnek. A diplomáciában sokszor évekig elhúzódó projektek vannak, „diófát ültetünk”, melynek a gyümölcsét az utónk következők szedhetik le.

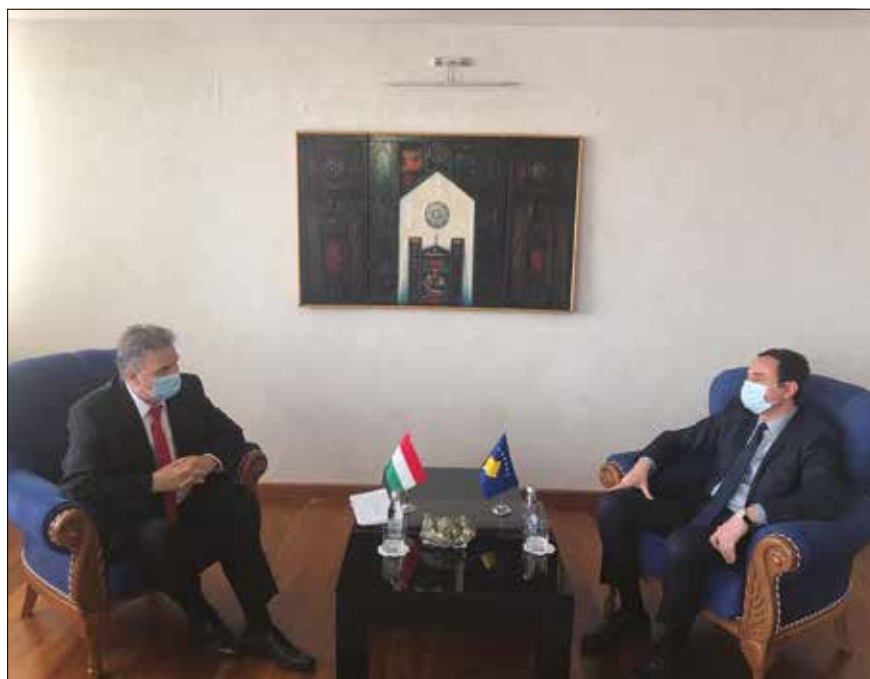
would like to thank all of them and all of our supporters for these recognitions.

■ One way or another, the new embassy has lived up to its promise, especially in the area of economic relations. Your successor has a foundation to build upon. What are the most important results in Your opinion?

– Restrictions due to the COVID pandemic since last March have made diplomatic work significantly more difficult. My successor Dr Titanilla Tóth took over leadership in this situation. The team is excellent, the foundations are laid, there are plans prepared for several years, more of which had to be rescheduled due to the pandemic. Despite all this, relationship-building continues, a JEC was formed, and Minister Péter Sziijártó held a high-level meeting in Manila. I still keep up with the Philippine news from here, and Hungarian successes make me happy.

■ The culture of the Philippines seems very distant, with a complex past and heritage, and the country is torn between many global political interests and influences, while developing successfully. What compasses, guidance, professional help did You get or leaned on to find Your way?

– The mission in Manila was a big challenge, but it was not a leap of faith for me, because the years in Skopje proved to be a good apprenticeship and provided enough foundation for another challenge. I read all the relevant material about the country and

■ **Múlt év szeptemberétől az újabb álmóhely Pristina. Egy közel 110 millió ország után egy alig 2 millió. A kisebb ország kevesebb feladattal jár?**

– Visszatértem a Nyugat-Balkánra. Európa legfiatalabb országa sok kihívással és nehézséggel küzd. Az utóbbi kormányok egyike sem tudta kitölteni a mandátumát. Több EU- és NATO-tagország sem ismerte/ismerte el az önálló Koszovói Köztársaságot. A háborút lezáró, 1999. június 10-ei ENSZ BT-határozat ideiglenes megoldást adott, és az eltérő érdekek, valamint a megváltozott világpolitikai körülmények között nehéz megtalálni a mindenkinek elfogadható kompromisszumot. A Belgrád–Pristina-párbeszéd esetenként hosszú időre megakad, pedig mindkét ország EU-csatlakozásának fontos mérföldköve lenne a megegyezés. Márciustól ismét új kormánya van Koszovónak. Reméljük, hogy ez a kabinet kitölti a mandátumát, és a járvány miatti gazdasági visszaesés ellenére képes lesz megfelelni a választók elvárásainak, és előrelép az euroatlanti folyamatban is. Kikerésem után intenzív kapcsolatépítésbe kezdünk. Számos projektünk, mint a kötött segélyhitel megállapodás, vagy az évek óta csak formailag meglévő gazdasági vegyes bizottság nem haladt előre. A múlt év második felében négy fontos megállapodást sikerült aláírni. Megújítottuk a lejárt kötött segélyhitel-megállapodást, jelenleg a parlamenti ratifikációjára várunk. Kibővítettük a Stipendium Hungaricum ösztöndíjprogramunkat 50 hallgatóról évi 75-re, új szerződésként megkötöttük az oktatási és a beruházás védelmi megállapodásokat.

A Külgazdasági és Külügyminisztérium május elsejétől kihelyezett EU-szakértővel támogatja a koszovói kormányt. A pandémia miatti gazdasági helyzet a magyar exportunkban a múlt évben mindössze 4,3 százalékos visszaesést okozott. Idén, az első negyedévben már 16 százalékkal emelkedett a magyar export értéke. Ezek biztató kilátások. A korlátozások ellenére több kulturális programot is végigvittünk, és befejeztünk. Felavattuk Hunyadi János szobra mellett a harcostárs Szkan-der bég mellszobrát Prizrenben. Shütz István, az ismert albanológus tiszteletére Gjakovában emléktáblát helyeztünk el. A pristinai nemzeti könyvtárban megnyitottuk a magyar irodalmi könyvsarkot, hogy csak a legfontosabbakat említsem. Magyarország érdeke, hogy segítse Koszovó és a nyugat-balkáni országok békéjét, stabilitását és prosperitását, illetve támogassa ezen országok EU-integrációját is.

Fodros István

listened to a lot of helpful opinions and suggestions. In addition, I had a personal link to Manila, as my father's cousin served as a Jesuit missionary there between 1948 and 1954, and it was his job to open a Jesuit mission relocated from China.

■ **Let us continue the retrospection! Which career peak is the highest, and where do you think untapped opportunities remained?**

– For me, all of my positions were a real 'career peak' in their time. Every task and day was filled with excitement and joy. Since the calculation of the end of a leadership position begins on the day of appointment, we have to be aware that we will not be able to realise all of our ideas in the time allotted. If we are lucky, our successors carry on and finish them. For my part, I have always seen these unfulfilled aims as opportunities to be seized and not discarded. There are often years-long projects in diplomacy, we 'plant walnut trees', the fruits of which are always to be harvested by those who follow us.

■ **From September last year, Your new station is Pristina. After a country with nearly 110 million residents, now the population is now barely 2 million. Does a smaller country mean fewer tasks?**

– I returned to the Western Balkans. Europe's youngest country faces many challenges and difficulties. None of the latter governments were able to fulfil their mandates. The independent Republic of Kosovo is not yet recognised by several EU and NATO member states. The UN Security Council Resolution of 10 June 1999, which ended the war, provided a temporary solution, but in the face of differing interests and altered global political circumstances, it is difficult to find a compromise acceptable to all. The Belgrade–Pristina dialogue is sometimes suspended for a long time, although an agreement would be an important milestone for both countries' accession to the EU. From March, Kosovo has a new government again. We hope that this cabinet will last its mandate, and in spite of the

economic recession caused by the pandemic, it will meet the requirements of the electorate, facilitating the Euro-Atlantic process as well. Upon my arrival we started intensive relationship building. We got stuck in many of our projects, such as the concluded aid loan agreement or the JEC, which has only formally existed for years. We signed four important agreements in the second half of last year and renewed the expired aid loan agreement, which is currently awaiting parliamentary ratification. We expanded our Stipendium Hungaricum scholarship programme from 50 students to 75 per year, and concluded new education and investment protection contracts.

The Ministry of Foreign Affairs and Trade will support the Government of Kosovo with an EU expert on secondment from the 1st of May. The economic situation due to the pandemic caused only a 4.3% decline in our Hungarian exports last year. The first quarter of this year saw a 16% increase in the value of Hungarian exports. These are encouraging prospects. Despite the restrictions, we went ahead with several cultural programmes and completed them. Next to the statue of János Hunyadi in Prizren, we inaugurated the bust of his fellow warrior Skander Beg. A memorial plaque was placed in Gjakova in honour of István Shütz, a well-known albanologist. We opened the Hungarian Literary Book Corner in the National Library of Pristina to mention only the most important ones. It is in Hungary's interest to promote peace, stability and prosperity in Kosovo and the countries of the Western Balkans, as well as to support their integration into the EU.

